

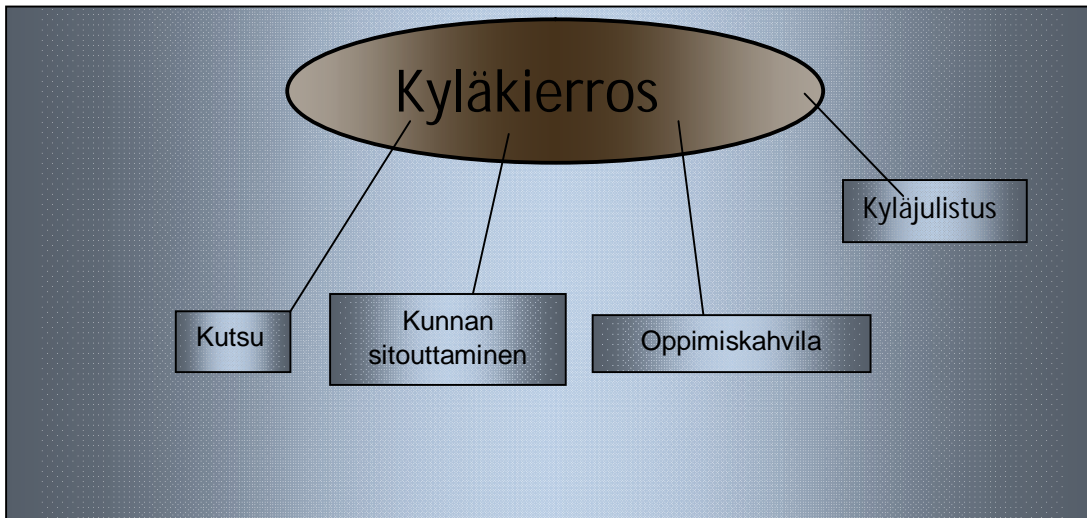
Kyläsuunnitelmamenetelmien arviointia oppimiskahvilatyöskentelyllä

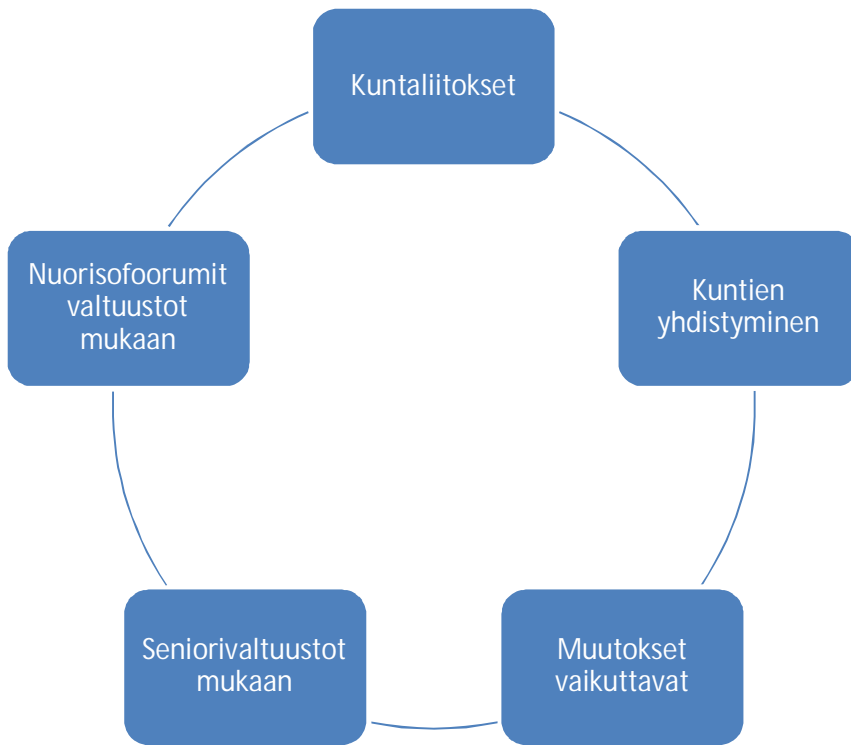
SISÄLTÖ

1. Kyläkierron –menetelmän arviointia
2. Esitemuotoinen kyläsuunnitelma – menetelmän arviointia
3. Taulukkomuotoinen kyläsuunnitelma – menetelmän arviointia
4. Kyläsuunnittelu osana maaseutuohjelmia – menetelmän arviointia
5. Pitäjän kokoinen kyläsuunnitelma – oppimiskahvilassa ideoitiin
6. Villit ideat kyläsuunnitteluun

1. Kyläkierron –menetelmän arviointia

Menetelmän esittelijä Timo Reko, MSL Pohjois-Karjala

Menetelmä ei ehkä sovellu kaikkiin kuntiin, ainakaan kyläkohtaisesti vrt. kyläkäräjät, kuntakohtainen isoissa maakunnissa mahdoton?

2. Esitemuotoinen kyläsuunnitelma – menetelmän arviointia

Esittelijä Johanna Henttinen, Pitäjärinki –hanke, Linnaseutu ry

HYVIÄ PUOLIA

- osallistuminen
 - yhteinen oma asia joka johtaa yhteiseen tekemiseen
 - sitoutuminen (uhkan tai tosi kivan avulla)
 - tiedottaminen
 - ideat "ideapankkiin"
- markkinointiväline, joka ennakkoon luetutetaan ulkopuolisella
- virkamiehet ja luottamushenkilöt tutustuvat näin kuntaan
- kyläesitteet kootusti kuntakansioon /-kirjaan erityisesti suurkunnissa
- helppo päivittää
- kirjoitetuilla asioilla on tapana alkaa toteutua
- pitkän kaavan mukaiseen kyläsuunnitelman tekoon ei jakseta osallistua

HUONOJA PUOLIA... MIETITYTTÄÄ

- vaativa, jotta olisi hyvä / toimisi
- maankäytön suunnittelu ei mahdu → tehdään "kyläkaava"
- meneekö aika ja materiaali hukkaan?
- entäs "harmit" markkinoinnissa?

VOISIKO NÄIN KEHITTÄÄ

- esite toimii "lööppinä" → enemmän netistä kylän kotisivuilta
- sijaintikartta
- 3 versiota: 1.kyläläisille 2. ulkopuolisille 3. viranomaisille
- taulukko- ja esitemallisten kyläsuunnitelmien yhdistäminen
- vastuuttaminen ja aikataulut
- kyläsuunnitelma osana kylälehteä
- palveluntarjoajat esille
- 4H, kehittämistä + ideat

3. Taulukkomuotoinen kyläsuunnitelma – menetelmän arviointia

Esittelijä Elina Leppänen, Kylä välittää hanke, Hämeen Kylät ry

Taulukkomallinen kyläsuunnitelma	
Haitat	Hyvät puolet
Tylsä ulkonäkö	Selkeys
Kuvat puuttuvat	Selkeä vastuu
	Eri kylien suunnitelmat ovat vertailukelpoisia
Ajankäyttö... tehdäänkö liian kiirellä?	Ajankäyttö... Tehokas ajankäyttö pitää osallistujat mukana
	Kunnan kytkeminen mutta loppupelissä kylän juttu & näkemys
	Helppo päivittää vuosittain

Taulukko parannettava

- A3 Esite + taulukko yhdessä tai välissä
- Sähköinen, linkit, keskustelu
- Kevennystä ulkoasuun
- Pilkotaan vaiheisiin, selkeisiin askeleisiin
- Kunnan talousarvioon kytkeminen
- Priorsointi
- Kuinka esin omat pienet kunnan kanssa edistävät hankkeet
- Pitkän version osaksi
- Monella menetelmällä päästään
- Koulu mukaan esim ☺ -kysely

4. Kyläsuunnittelu osana maaseutuohjelmia – menetelmän arviointia

Esittelijä Marjo Valtanen, MSL, Osaavat paikallistekijät -hanke

- Prosessi on tärkeää
- Kyläsuunnittelun motiivit: tahtotila

- Kylät yhdessä vaikuttamaan:
 - o Kyläyhteistyöryhmä
 - o Kyläneuvosto
 - o Esim. Etelä-Kuopion Kylät ry
- Miten varmistetaan suunnitelman tasapuolisuus --> uskottavuus kuntaan päin
- Kylän omat valtuutetut

- Kunnan oikea sitoutumisaste? Möhkökaupunki vs. pieni kylä
- Kunnassa kylän oma yhteyshenkilö, joka on kiinnostunut kylästä ..vastuuttaminen
- Muutosjohtaminen: Kuntaliitoksissa vapautuu henkilöstöä
- Kunnassa jalkauduttava kylille ..tekninen toimisto
- Kyläohjelmat valtuuston hyväksyminen -> toteutus.
- Kunnan suunnittelu voi olla "lapsenkengissä"

- järjestöt + yhdistykset sitoutettavat mukaan

- Kyläkyselyt
- A4 markkinointi
- Opiskelijoiden hyödyntäminen eri tehtävissä, kyselyt, suunnitelmat
- Käsitteet selvitettävä
- Nimien keräys

- Pienet kylät huomioon
- Uusien asukkaiden sitouttaminen → Yhteisöllisyyttä
- Kesäasukaspotentiaali →

5. Pitäjän kokoinen kyläsuunnitelma – oppimiskahvilassa ideoitiin

Vetäjä Johanna Henttinen, Pitäjärinki –hanke, Linnaseutu ry

(Pitäjä = suurkunnan osaksi tullut entinen kunta)

MIKÄ?

- Yhteisen resurssien käyttösuunnitelma
- Oma kylä kuntoon => osaksi pitäjää
- Yhteiset linjat < -- > Yksittäisten kylien tarpeet
- Kylien yhteinen kooste

- 3. Sektorin kehittämissuunnitelma
 - Kaikki asiat mukaan, kaikkien yhteinen
- Kylät + muut pitäjän vahvat yhdistykset mukaan => Kokonaiskuva!
- muut yhdistykset toiminnallisuuden kautta -> toteutus, yhteistyö

- Vaikuttaminen kunnan/kaupungin strategioihin ja budjetteihin
- Painoarvo vahvempi yksittäisen kylän sijaan
- Paikallisuuden säilyttäminen!
- Yhteisöllisyys
- Kaupunkien uudet maaseutualueet huomioiduksi
- "Yhdistyksettömät alueet" tulevat huomioiduksi
- Tulevien hankkeiden ennakointi kuntiin tiedoksi
- ... taas uusi ohjelma muiden sekaan?

MITÄ?

- Konkreettiset asiat tärkeitä, ihmisten arki!
- todellisuus
- Kylien fyysisten vahvuuksien koonti
- maankäytön mukaan otto
- Infra
- Erilaisten maaseutualueiden yhteensovittaminen
- Kylien kyläsuunnitelmista kootaan tärkeimmät asiat, järjestys
- Arki pitäjissä on asiointia ylli pitäjä/kuntarajojen -> isot etäisyydet, asiointisuunnat?
-> sujuva arki

MITEN?

- joka kylälle ensiksi kyläsuunnitelma → yhtenäiset asiat joka kylästä esiin erikseen
- Kylätoiminta & kotiseututyö sekä omakoti-/asukas-/kaupunginosayhdistystoiminta yhtenä rintamana
- kotiseututyölle kehittämisrooli pitäjässä
- Pitäjän kylien yhteinen kehittämisyhdistys "Kylät ry"
 - Kunkin kylän oma kyläsuunnitelma

- => Yhteinen kooste
- Osaksi kaupungin/Kunnan strategiaa
- Tekoprosessi vähintään yhtä tärkeä kuin lopputuote
- Yhteistyön paikka -> tutuiksi => yhteisten asioiden luistaminen jatkossa
- Lähiseudun kylien yhteiset ideointi-illat osaksi pitäjän kokoista suunnitelmaa
- Tarve? Omat vahvat kylät erikseen
- Luettava muoto!
- Prosessi voi olla näin:
 - Kyselyt kylissä
 - Asiat kokoon kyläyhdistysten kesken
 - Yhteiset seminaarit
 - Kyläsuunnitelmista painopisteet mukaan
- (Vanhat kuntakeskukset) Pitäjien keskustoihin kyläyhdistykset
- Yrittäjät mukaan
 - Yrittäjäyhdistykset!
- Isot pitäjät – Hankaloittaa?
- Mihin suuntaan yhteistyötä? Luontevuus
- Kunta/Kaupunki seutuyhteistyössä
 - Vaikutukset, rajat kylien toimintaan
 - Kylien "Äänivalta"
- Pitäjän sisällä kylät kimpassa vai kinassa?

6. Villit ideat kyläsuunnitteluun

Kunnanjohtajan "muilutus" kyläkokoukseen

- Luxus keikka, hyvä kohtelu, limousine vuokrattuna ja shampanjat kotimatalla

Uhkakuvat näkyviksi!

Yksinkertainen selkeä kysely (jos se tehdään paperilla)

Kunnan väkeä kylille tai edullisempi & helpompi vaihtoehto tuppautuu kylän esityksen (savoink.kunta) kera mukaan tilaisuuksiin/kokouksiin

"Survival" reitti: -matkalla ansoja, joista pääsee eteenpäin kehittämisidealla

"Paljon paperia hulluille ideoille!", ei saa rajoittaa luovuutta (lue kylähulluutta!)

Resurssi arpajaiset: Jos kunta ei voi rahoittaa jotakin... kaikille, niin arvotaan kylien kesken kuka palvelun/rahan saa.

Kyläläisten kv-työleiri

Suunnitelman kommentointi mahdollisuus netissä

Sähköinen/multimediaa käyttävä kyläsuunnitelma

FB/Keskusteluryhmä nettiin, johon saa ideoita

- ⇒ Suunnitelma (esim. taulukkona) kotisivuille, jolloin sitä voi paitsi päivittää ja kommentoida "Keskusteluina"

Nuorten oma kyläsuunnitelma

- Koulu mukaan
- Päiväkot

4H-kerhot tekemässä lasten kyläsuunnitelmia

Osa-aika asukkaat:

- Mökkiläiset mukaan –jos haluavat tulla

Kysely ja kyselyn purku ja keskustelu saman illan aikana

Kohdennetut tilaisuudet

Kunnanvirastolle ja päättäjille tutustumisretkiä kylälle +x

Porkkana rahaa! Siemenrahat

Kylän raha: kylät päättävät jako perusteet/summan

Tienvarsiverkostoituminen yli kuntarajojen

Mikä on nuorten rooli

Uusi sukupolven mukaan "Sukupolven vaihdos"

Hyvien ideoiden takautuva rahoitus

Jos kylässä järjestetään tilaisuuksia mihin tulee paljon porukkaa => Kyläsuunnittelu- prosessi sinne!

Kyläsät brändi -> Kuista mediaesitys

Sos.media eläväksi työkaluksi -> Ei ole FB vaan sosiaalisuutta, uusia keinoja yhteisöllisyyttä

Yön yli "villi sessio" viinin ja juuston kera

Kyläkahvila

- ideoita
- toiveita
- toimintatapoja
-

"International learning and copying" → Bussimatkat ryhmä tekee yhdessä ja kokee perillä.

Suomalainen kunta tekee matkan virolaiseen kummikuntaan.

Kyläkokous #saarella" (= Ei pääse karkaamaan kesken)

Neutraali hankeraha kehittämistoimintaan esim 30000 € → toimitetaan ihanneraportti, jonka perusteella saa pitää rahat tai palauttaa esim. 20-50%.

Päivä ilman sähköä → Opitaan auttamaan ja toimimaan omaehtoisesti

Palkattu "kylänuori" (vert. kyläpoika)

KV-lomatalo etelässä <=> suomessa 1 kk talo vuokrattuna kylälle omakustannus matkat + ruoka, siskonpeti

"Sirkushuvia" jotain uutta!